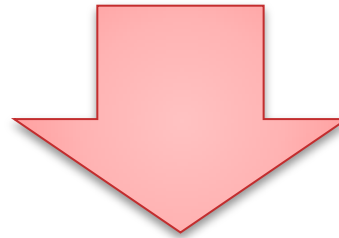

แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ
ปีงบประมาณ ๒๕๕๘

บูรณาการงานส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย

โครงการสำคัญปี ๒๕๕๘

๑. โครงการในพระราชดำริ/โครงการเฉลิมพระเกียรติ
๒. โครงการบูรณาการ ๕ กลุ่มวัย และระบบปฐมนิเทศตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข
๓. โครงการตามนโยบายกรมอนามัย

เป้าประสงค์ : ๑. อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดไม่น้อยกว่า ๘๐ ปี
 ๒. อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี ไม่น้อยกว่า ๗๒ ปี

สตรีและ เด็กปฐมวัย	วัยเรียน	วัยรุ่น	วัยทำงาน	ผู้สูงอายุ
ลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย เด็กพัฒนาการสมวัย	เด็กไทยเติบโตสมวัย สมองดี คิดดี มีความสุข	มีทักษะชีวิต ท้องเมื่อพร้อม	พฤติกรรมดี สุขภาพดี มีสมรรถนะ	ทักษะกายใจดี ไม่พึ่งพิง (80 ปียังแจ๋ว)
• อัตราตายมารดา (37.6) • พัฒนาการสมวัย(72.5) • การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (47.5) • หญิงตั้งครรภ์มีค่าไอโอดีนต่ำกว่ามาตรฐานร้อยละ 51.3	• เด็กอายุ ๖-๑๒ ปี มีปัญหาอ้วน (๙.5) • ฟันผุ (๕๒) • เหนื่อยอ้ากเสบ (๕๐) • IQ ๙๘.๖ • EQ เฉลี่ย ๔๕.๑๒ • อัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำ (๗.๒๖)	• พฤติกรรมวัยรุ่น - ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (๒๓.๗) - สูบบุหรี่ (๒๒.๔) - อัตราโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (๙๕/แสน) • แม่อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี (๑๖.๖)	• สาเหตุ ๓ อันดับแรก การเสียชีวิตได้แก่ มะเร็ง อุบัติเหตุ และ NCD • อัตราตายด้วยอุบัติเหตุทางถนนและNCD มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น • ประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีปัญหาอ้วนเพิ่มขึ้น	• กลุ่มผู้สูงอายุ - ติดสังคม (~๘๐) - ติดบ้าน(~ ๑๘-๒๐) - ติดเตียง(~๑-๒) • ปัญหาตามวัย เช่น การมองเห็น การได้ยิน ระบบขับถ่าย • ผู้สูงอายุต้องการความช่วยเหลือในการทำกิจวัตรพื้นฐาน (๑๕.๕)

สตรีและเด็กปฐมวัย

ลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย เด็กพัฒนาการสมวัย

โครงการสำคัญ

๑. โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว(โรงพยาบาลสายใยรักฯ ตำบลนมแม่)
๒. โครงการสร้างมาตรการทางกฎหมายปกป้อง ส่งเสริม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
๓. โครงการพัฒนาระบบบริการANC ให้ได้มาตรฐาน
๔. โครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (บูรณาการโภชนาการ และ ทันตกรรม)
๕. โครงการสำรวจการตายมารดา และ โครงการสำรวจพัฒนาการเด็ก
๖. โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรฯเพื่อป้องกันจมน้ำในเด็กไทย

ตัวชี้วัดระดับกระทรวง

- อัตราส่วนการตายมารดาไม่เกิน ๑๕ ต่อแสนการเกิดมีชีวิต
- อัตราเด็ก ๐-๕ ปีมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๘๕

ระดับเขตสุขภาพ

- MCH Board ระดับจังหวัดมีกลไกเฝ้าระวังและแก้ปัญหาสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก
- ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพร้อยละ ๖๐
- จำนวนเด็กที่เสียชีวิตจากการจมน้ำลดลงตามเกณฑ์ในแต่ละพื้นที่เสี่ยง

ระดับจังหวัด

- ร้อยละ ๕๐ ของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกก่อน ๑๒ สัปดาห์
- เด็กแรกเกิด-ต่ำกว่า ๖ เดือนกินนมแม่อย่างเดียวร้อยละ ๕๐
- เด็กอายุ ๑๘ และ ๓๐ เดือนได้รับการคัดกรองพัฒนาการทุกคน
- จำนวนเด็กที่เสียชีวิตจากการจมน้ำ

วัยเรียน

เด็กไทยเติบโตสมวัย สมองดี คิดดี มีความสุข

โครงการสำคัญ

๑. โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
๒. โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (บูรณาการโภชนาการ ทันตฯ ออกกำลังกาย อนามัยการเจริญพันธุ์ และ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ)
๓. โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร/ขยายผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันเด็กจมน้ำ
๔. โครงการบริหารกล่อมเนื้อตา/ฟื้นฟูสายตาเพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้น
๕. จัดบริการสุขภาพร่วมกับบร.ร. (สุขภาพช่องปาก ตรวจสายตาและการได้ยิน ฯลฯ)

ตัวชี้วัดระดับกระทรวง	ระดับเขตสุขภาพ	ระดับจังหวัด
• เด็กนักเรียนเริ่มอ้วน และอ้วนไม่เกินไปร้อยละ ๑๐ • อัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีไม่เกิน ๖.๕	• จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ ๙๕ • จำนวนโรงเรียนที่ดำเนินกิจกรรมผ่านเกณฑ์ KPI ระดับจังหวัดทุกด้านร้อยละ ๔๐ • จำนวนเด็กที่เสียชีวิตจากการจมน้ำปี ลดลงตามเกณฑ์ในแต่ละพื้นที่เสี่ยง	• โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากและนักเรียนได้รับการทันตกรรมป้องกันและรักษาตามความจำเป็น • ร้อยละของเด็กวัยเรียน(๖-๑๔ปี)มีส่วนสูงระดับดี รูปร่างสมส่วน • เด็ก ป.๑ ทุกคนได้รับการตรวจวัดสายตาและการได้ยิน โดยร้อยละ ๘๐ ของเด็กที่มีปัญหาได้รับการช่วยเหลือแก้ไข • จำนวนเด็กที่เสียชีวิตจากการจมน้ำ

วัยรุ่น

มีทักษะชีวิต ท้องเมื่อพร้อม

โครงการสำคัญ

๑. พัฒนารูปแบบบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ในสถานศึกษา
๒. พัฒนามาตรฐาน YFHS ฉบับบูรณาการ (กรมคร. กรมจิต)
๓. การจัดบริการเชิงรุกสู่ชุมชน (อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์)
๔. การยุติการตั้งครรภ์ด้วยยาในระบบสุขภาพ
๕. ผลักดัน พ.ร.บ. อนามัยการเจริญพันธุ์

ตัวชี้วัดระดับกระทรวง	ระดับเขตสุขภาพ	ระดับจังหวัด
• อัตราการคลอดมีชีพ ในหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปี ไม่เกิน ๕๐:๑,๐๐๐	• ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำ ในวัยรุ่น อายุ ๑๕-๑๙ ปี ไม่ เกินร้อยละ ๑๐ • ร้อยละของเด็กอายุ ๑๕-๒๔ • ปี มีการป้องกันตนเอง ใช้ ถุงยางอนามัย เมื่อมี เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ร้อยละ ๖๗	• ร้อยละโรงเรียนที่มีการสอน เพศศึกษา/พฤติกรรมเสี่ยง ในโรงเรียนตามเกณฑ์ ร้อยละ ๒๐

วัยทำงาน

พฤติกรรมดี สุขภาพดี มีสมรรถนะ

โครงการสำคัญ

๑. รณรงค์ปวงประชาร่วมใจ ปั่นสองล้อ สู่อุบัติภัย
๒. พัฒนาศูนย์เรียนรู้ คุณภาพ (DPAC Quality)
๓. การบริหารกลั่นกรอง/ฟื้นฟูสายตามเพื่อการมองเห็นที่ดีขึ้น
๔. โครงการบูรณาการมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (โภชนาบำบัดลดโลกร้อน ทันตฯ DPAC องค์กรเรียนรู้ ฯลฯ)

ตัวชี้วัดระดับกระทรวง

- อัตราตายด้วยโรคหลอดเลือดหัวใจลดลงร้อยละ ๑๐ ในเวลา ๕ ปี

ระดับเขตสุขภาพ

- อัตราป่วยรายใหม่จากโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูงลดลง

ระดับจังหวัด

- ความชุกของภาวะอ้วน (BMI ≥ 25) และหรือภาวะอ้วนลงพุง รอบเอวเกิน ๙๐ ซม. (ชาย) ๘๐ ซม. (หญิง)

ผู้สูงอายุ

ทักษะกายใจดี ไม่พึ่งพิง (๘๐ ปียังแจ๋ว)

โครงการสำคัญ

๑. โครงการฟื้นฟูสมรรถภาพพระราชนิเวศน์และส่งเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ
๒. โครงการคัดกรองประเมินสุขภาพด้านร่างกาย จิตใจ โดยใช้สมุดบันทึกสุขภาพผู้สูงอายุ
๓. โครงการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีทักษะในการดูแลสุขภาพตนเอง
๔. โครงการพัฒนามาตรฐานการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (Home Health Care)
๕. โครงการพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชนศักยภาพ(LTC)

ตัวชี้วัดระดับกระทรวง

- ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ๓๐%

ระดับเขตสุขภาพ

- มีระบบดูแลผู้สูงอายุระยะยาวด้านสุขภาพ

ระดับจังหวัด

- ร้อยละของผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ๖๐%

งานพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิด้านทันตกรรม

หลักการ

การพัฒนาระบบเครือข่ายสุขภาพช่องปากระดับอำเภอ เป็นการเชื่อมโยงระหว่าง SERVICE PLAN และ DHS ประกอบด้วย

- ❖ พัฒนาระบบเครือข่ายสุขภาพช่องปากระดับอำเภอ
- ❖ พัฒนาระบบแผนแก้ปัญหาสุขภาพช่องปากระดับเขตและจังหวัด
- ❖ พัฒนาระบบสนับสนุนงานของเขตสุขภาพ และ ระบบเครือข่ายสุขภาพช่องปากระดับอำเภอ
- ❖ จัดระบบการประเมินผลการแก้ปัญหาสุขภาพช่องปากในกลุ่มวัย เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการของประชาชนทุกกลุ่ม

ตัวชี้วัด เป็นเกณฑ์หนึ่ง ในตัวชี้วัด DHS

- ร้อยละของรพ.สต./ศสม. ที่ให้บริการสุขภาพช่องปากที่มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

บทบาทการดำเนินงาน

ส่วนกลาง	ระดับเขต	สิ่งสนับสนุน
๑. National Lead - จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายบนฐานความรู้และข้อมูล - พัฒนากลไกด้านกฎหมายเพื่อเป็นเครื่องมือในการดูแลสุขภาพประชาชน ๒. Model Development วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้/คู่มือ/มาตรฐาน/รูปแบบการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ ๓. Technology Transfer ถ่ายทอด/เผยแพร่องค์ความรู้ด้วยช่องทางที่เหมาะสม ๔. Monitor and Evaluation ประเมินนโยบายและองค์ความรู้ /เทคโนโลยีส่งเสริมสุขภาพ ๕. Surveillance	๑. Surveillance เพื่อทราบข้อมูลสถานการณ์สุขภาพระดับเขตและจังหวัด ๒. ชี้ปัญหาและร่วมทำแผนระดับเขตโดยใช้องค์ความรู้กรมอนามัยแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ๓. สนับสนุนให้จังหวัดมีองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ (ANC, LR, WCC, ศูนย์เด็กเล็ก, Milk code, รร. ส่งเสริมฯ รพ. ส่งเสริมฯ YFHS, DPAC, LTC ฯลฯ) ๓. ประเมิน รับรอง เชิดชูเกียรติ ยกย่อง ประกาศเกียรติคุณ ๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัย ๕. M&E ๖. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา/ปรับปรุงมาตรฐาน/องค์ความรู้/คู่มือของกรมอนามัย	๑. องค์ความรู้ /มาตรฐาน/คู่มือ / โปรแกรม ด้านส่งเสริมสุขภาพ ๒. สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก, วัยเรียน, ผู้สูงอายุ ฯลฯ ๓. สื่อเผยแพร่ ๔. วิทยากร ฯลฯ

